

Posudok na odbornú a vedeckú činnosť inaguranta Doc. PhDr. Petra Ivaniča, PhD.

Docenta Ivaniča poznám viac ako jedno desaťročie. Záujem o históriu ho priviedla k štúdiu všeobecnovzdelávacích predmetov histórie v kombinácii s archeológiou. Štúdium završil v roku 2002. Roku 2006 získal akademický titul PhDr. Už v tomto čase sa začal zaujímať o región juhozápadného Slovenska. Spolu s Martinom Hetényim iniciovali založenie Ústavu pre výskum kultúrneho dedičstva Konštantína a Metoda pri Filozofickej fakulte UKF v Nitre. Prielom v kariére inaguranta nastal v roku 2011, keď publikoval 2 monografie (Stredoveká cestná sieť na Pohroní a Poiplí a Západní Slovania v ranom stredoveku), ktoré mu zaslúžene v nasledujúcom roku 2012 priniesli vedecko-pedagogický titul Docenta v odbore histórie. Monografia Západní Slovania je štandardná vedecká monografia, ktorá zhrňa doterajšie poznatky o našich slovanských predkoch. V bohatom zozname použitej literatúry mi chýba nové doplnené vydanie monografie Herwiga Wolframa *Conversio Bagoariorum et Carantanorum* z roku 2012. V zozname literatúry sa objavilo mne neznáme meno archeológa Viliama Turčana? Zrejme ide o Vladimíra Turčana!

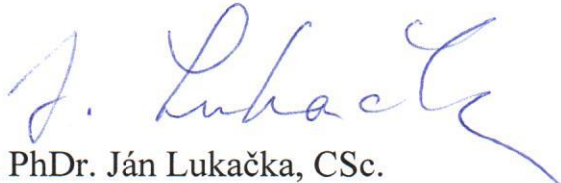
Subtílnejšiu monografiu predstavuje práca *Stredoveká cestná sieť na Pohroní a Poiplí*. V tomto prípade autor využil znalosti z archeológie a historickej geografie. Vďaka interdisciplinárnemu prístupu sa mu podarilo relatívne presne identifikovať najdôležitejšie cestné ťahy na Pohroní a Poiplí. Nutne musel využívať aj stredoveké písomné pramene. Veľmi presné údaje k stredovekej cestnej sieti prinášajú stredoveké listiny, najmä ak obsahujú metáciu darovaného majetku. Tu sa spomínajú nielen významné cestné ťahy, ale aj lokálne prepojenia jednotlivých dedín a osád. K pár pripomienkam uvádzam: str. 43 nezdá sa mi trasa určená autorom z Ponitria do Žiaru nad Hronom. Ísť z Oslian smerom na sever do Prievidze a ďalej na Handlovú sa mi zdá príliš veľká zachádzka najmä ak vieme, že už v 14. stor. existoval cestný ťah cez Hornú Ves a Veľké Pole do Žarnovice. str. 45 stromy sa neoznačovali krížmi, ale iba krížikmi vysekanými do kôry stromov. str. nie Ľudovítom Pekrom, ale Pekrym z Petroviny. str. 50 označenie via herbosa síce môžeme interpretovať ako zarastenú cestu, ale aj ako trávnatú cestu, čo svedčí o menšej frekvencii povozov pohybujúcich sa na spomínanej ceste. str. 50 nie Hunt-Poznanovci ale Hont-Poznanovci. str. 51 Krupina mala právo slobodného týždenného trhu určite už od svojho založenia. Roku 1393 išlo už iba o potvrdenie dávno existujúceho stavu. str. 52 nie komes Derša, ale iba Derš spomínaný roku 1276 nebol

správcom, ale vlastníkom hradu Litava. Na tej istej strane Pliešovce, Sása, Babiná a Dobrá Niva získali mestské výsady už roku 1254, ale mestské zriadenie sa tu nerozvinulo. Preto treba hovoriť iba o privilegovaných mestečkách. str. 54 nie rodina, ale rod Balašovcov. str. 55 nie pri metácii Vrbovky, ale Vrbovku. str. 56 nie hrad Fil'akovo ešte existoval, ale už existoval pred Tatárskym vpádom a patril Folkušovi z rodu Kačičovcov. Mimochodom Fil'akovo nikdy v stredoveku nebolo mestom, ale iba mestečkom.

str. 61 Vyberanie mýtnych poplatkov v Starom Tekove predstavuje taký menší gordický uzol. Nitrianske biskupstvo malo nepochybne právo na tretinu mýtnych poplatkov vyberaných v starom Tekove. Toto právo im však odobral Matúš Čák Trenčiansky. Klížsky kláštor mal údajne tiež právo na ďalšiu tretinu poplatkov. Tento nárok sa mal opierať o listinu posledného arpádovského kráľa Ondreja III. z roku 1293. Lída Sulitková ako prvá upozornila, že ide zrejme o falzum, čo potvrdil aj J. Lukačka, ktorý našiel aj predlistinu, ktorú využil falzátor pri koncipovaní údajného privilégia hlásiaceho sa do roku 1293. Nároky Leleského kláštora sa tiež opierajú o sfalšovanú listinu.

Mnohostranné aktivity Doc. Petra Ivaniča obsiahnuté v inauguračnom spise potvrdzujú vysoké zánietenie inauguranta. Okrem pedagogického procesu zvláda aj vedecko-organizačné aktivity a samozrejme aj nadpriemernú publikačnú činnosť. Preto odporúčam vymenovať Doc. PhDr. Petra Ivaniča, PhD. za riadneho profesora na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Dňa 5. januára 2018

prof. PhDr. Ján Lukačka, CSc.